

Hasan Dağı

İç Anadolu Bölgesi denince aklımıza genellikle geniş düzlükler gelir. Ancak Aksaray yakınlarındaysanız Hasan Dağı bu düzlüğün ortasında tüm heybetiyle sizi karşılar.

Hasan Dağı "uyuyan" bir yanardağ. Yani şu anda etkin olmasa da bir gün yeniden etkin hâle gelip lav püskürtme olasılığı var. Ancak bir uyuyan yanardağın uyanıp uyanmayacağını ya da bunun ne zaman olacağını tahmin etmek pek mümkün değil.

Hasan Dağı, Erciyes Dağı'ndan sonra İç Anadolu Bölgesi'ndeki en yüksek dağ. Deniz seviyesinden yüksekliği 3268 metre. Tipik bir yanardağ görünümüne sahip. Koni şeklinde bir gövdesi ve tepesinde bir zamanlar püsküren lavların oluşturduğu bir krateri var.

Hasan Dağı aslında bir "ikiz dağ". Asıl zirvesinin yanı sıra ondan biraz daha alçak olan ve Küçük Hasan Dağı olarak adlandırılan bir zirvesi daha var. Küçük Hasan Dağı'nın zirvesinde de bir krater bulunuyor. Hasan Dağı'nın üzerinde çokça vadi var. Bunlar akarsuların ve geçmişte akan lavların oluşturduğu vadiler.

Ihlara Vadisi, Hasan Dağı'nın hemen yanı başında bulunuyor. Bu vadi Melendiz Çayı'nın lavlardan oluşmuş kayaç katmanlarını aşındırmasıyla ortaya çıkmış. Ihlara Vadisi, yüksek duvarları olan bir vadi. Bu özelliği ve kolay oyulan yapısı sayesinde eski çağlardan bu yana insanlar vadi duvarlarını oyarak burayı yaşam alanı hâline getirmiş.

Aksaray'ın Güzelyurt İlçesine bağlı bir belde olan Ihlara'dan Hasan (sağda) ve Melendiz (solda) dağları böyle görünüyor.

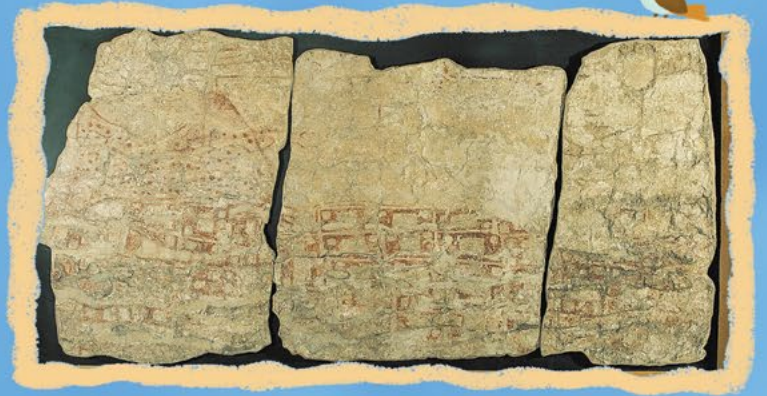

Çatalhöyük ve Hasan Dağı

Konya'nın Çumra ilçesindeki Çatalhöyük Antik Kenti günümüzden yaklaşık 9500 yıl önce kurulmuş ve yaklaşık iki bin yıl boyunca kullanılmış. Çatalhöyük'te yapılan kazılarda yaklaşık üç metre genişliğinde bir duvar resmi bulundu. Bu resmin 150 km uzaklıktaki Hasan Dağı'nın patladığı anı anlattığı düşünülüyor.

Bu varsayım bilimsel bir çalışmayla da desteklendi. Bölgede bulunan ve Hasan Dağı'na ait olduğu belirlenen kayalar üzerinde yapılan bir çalışma, kayaların günümüzden yaklaşık 8900 yıl önce oluştuğunu gösterdi. Bu, tam da duvar resminin yapıldığı zamanlara denk geliyordu. Bilim insanları bundan yola çıkarak burada resmedilen olayın Hasan Dağı'nın patlaması olduğu sonucuna vardılar.

Kapadokya bölgesindeki peribacalarını oluşturan kayaçların bu bölgede bulunan Hasan, Melendiz ve Erciyes dağlarının ürünü olduğunu biliyor muydunuz? Bu dağlardan püsküren lavlar bölgede kolay aşınan kayaçların oluşmasını sağlamış. Daha sonra eriyen karların, yağmurların ve rüzgârın etkisiyle kayalar aşındıkça bu ilginç şekiller ortaya çıkmış.

Çatalhöyük'teki duvar resmi Ankara'da Anadolu Medeniyetleri Müzesinde sergileniyor (üstte). Hasan Dağı'nı simgelediği düşünülen çizim resmin sol üstünde yer alıyor. Aşağıda resmin bir kopyasını görüyorsunuz. Resimdeki kare şekillerin evleri simgelediği tahmin ediliyor.

